

Onderstaande levensbeschrijving komt uit het boek: 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (100 pagina's A4)
Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.

Ik heb in een behoefte voorzien

Missionaris in Chili, Toon van Kessel schreef zijn eigen levensverhaal. Antonius Theodorus van Kessel werd geboren op 12 september 1935 op de Bovenstehuis in Boekel waar nu fam. van den Boomen woont. "Ik was de zesde van tien kinderen, zes jongens, vier meisjes. Mijn ouders waren Piet van Kessel (1902-1966) en Ant(onia) van de Ven (1901-1993). Zij waren gewoon kleine boeren, zoals de meeste bevolking op het platteland van Brabant in die tijd.

In 1942 ging ik naar de eerste klas van de Sint Janschool bij meester Jan Dekkers, waar ik drie van de zes jaren bij in de klas heb gezeten. Verscheidene roepingen zijn daar uit voortgekomen. Op het eind van de oorlog heb ik nog les gehad in de 'groene keet' van Jonkers op het Moleneind t.o. Frans Meulemeesters, op het einde van de Julianastraat. Daarna heb ik nog les gehad op de Runstraat in de timmerwerkplaats van Reijbroek

In april 1948 ging ik naar de voorbereidingsklas van het kleinseminarie van de Paters van de Heilige Familie in Kaatsheuvel, waar ik mijn gymnasiumopleiding voltooid heb. In 1955 begon ik aan het noviciaat in Nieuwkerk, midden in de bossen tussen Goirle en Poppel, precies op de grens. Op 8 september 1956 deed ik mijn officiële intrede in de congregatie en ging naar Oudenbosch waar we filosofie en theologie studeerden. Het grootseminarie stond recht tegenover de basiliek, een kopie van de Sint Petrus in

Pater Toon van Kessel (links) met zijn moeder en zuster Tielemans in Chili

Rome. Het is nu het luxe hotel Tivoli. Eindelijk, op 23 juli 1961, was de priesterwijding van zes wijdelingen door de toenmalige bisschop van Breda, Baeten. Bij de eerste mis in Boekel waren naast pastoor Van Bakel, Tomas Tielemans en André Schafrat concelebranten, terwijl Cor Peters preekte. Heel het dorp was ermee gemoeid.

Na nog een jaar studie was ik blij te horen dat ik naar de

missie, naar Chili mocht. Ik wist niet veel van het land, alleen dat er net de wereldkampioenschappen voetbal waren geweest en in 1960 een verschrikkelijke aardbeving. Op 13 september voeren we de haven van Amsterdam uit met een grote vrachtboot van de KNSM 'de Ceres'. We deden er zes weken over en zagen nieuwe werelden. Op 20 oktober zetten we voet aan land in Valparaíso, de voor-

naamste haven van Chili. Alles was anders en ook erg primitief. Omdat ik me tijdens mijn studiejaren ook had toegelegd op werken als gasfitter, elektricien en onderhoudsmonteur van dieselmotoren, stuurden ze mij meteen door naar het zuiden, waar dat allemaal nog erg van pas kwam. Het was een kleine, zeer oude vissershaven op een eiland met conservenfabrieken. Vissers, kleine boertjes en strandjutters woonden daar en er was vooral veel armoede. Daar heb ik zevenentwintig jaar gewerkt in de pastoraal van die parochie met zijn negenendertig buitenkerkjes of kapellen. Er kwam veel sociaal werk en het promoten van ontwikkelingswerk bij. In de jaren van de dictatuur van Pinochet kwam ik daar bij de verdediging van de mensenrechten af en toe zelf in moeilijkheden. In 1982 kwam er een enorme economische crisis en er was veel honger. Overal zochten we naar hulp. Zo hebben we daadwerkelijk kunnen helpen met genees-

middelen, babyvoeding e.d. Het waren erg moeilijke jaren, maar ik zag ze zelf als een uitdaging en heb met veel plezier gewerkt. Het volk heeft altijd achter me gestaan. Uiteindelijk, toen de democratische regering terug kwam, heb ik enkele onderscheidingen voor dat werk gekregen, waaronder het ereburgerschap en de Chileense nationaliteit met gratie, wat betekent dat ik de Hollandse nationaliteit niet verlies.

In 1990 vond ik mijn werk in Calbuco voltooid en ging een nieuwe uitdaging aan, ik was toen vijfenvijftig. Chili had zich toen snel hersteld en de economie schoot omhoog, ook in Calbuco. Toch kwam er nieuwe nood, verder naar het zuiden langs de fjordenkust. Een heel mooi gebied, maar letterlijk 'van God en gebod verlaten'. Niemand van de diocesane clerus wilde daar naar toe. Ik heb me toen aangeboden en met verlof van de congregatie een nieuwe parochie gesticht in Hornopiren waar ik nu alweer twaalf jaar werk. Intussen

heeft de congregatie zich uit veel plaatsen moeten terugtrekken wegens personeelsgebrek, zo ook uit Calbuco. Ook hier is het parochiewerk meer dan sacramenten toedienen. Mijn parochie is enorm groot: zo ongeveer de provincies Brabant en Zeeland samen. Er wonen maar 12.000 mensen, verspreid over zesentwintig kleine kerkdorpjes. Als je me vraagt naar de resultaten, dan kan ik alleen zeggen dat ik denk dat de mensen het iets beter naar hun zin hebben dan eerst. En al klinkt het als een cliché: ik heb in een behoefte voorzien. Er is veel meer vriendschap en meeleven met anderen. Ik probeer hen meer in de sfeer van het evangelie te brengen dan in een hiërarchische kerk.

Hoelang nog? Ik weet het niet; ik ben nu zevenenzestig en voel me nog best."

In 1985 maakte de KRO een documentaire over pater van Kessel, de videoband is bij de familie of KRO nog wel te krijgen.

Kerk, gebouwd door Pater Toon van Kessel

Op 8 juni 2025 is in Boekel een monument onthuld voor de

Boekelse missionarissen. Tijdens de voorbereidingen voor het realiseren van dit monument is geprobeerd de levensverhalen van deze missionarissen zoveel mogelijk (verder) vast te leggen.

Hieronder een aanvulling op bovenstaande levensbeschrijving, geschreven door Jan & Riky Meulemeesters, in mei 2025.

Pater Toon van Kessel bouwde in Chili meer dan 30 kerken

Toon van Kessel ontwierp en bouwde meer dan dertig kerken in Chili eigenhandig. Bijzonder is dat geen kerk hetzelfde is. Soms kwam het ontwerp in een droom; soms tijdens een wandeling. Eén van de kerken heeft de vorm van een ruimteschip. Alle kerken zijn gebouwd met hout van de Alerce-bomen, één van de oudste bomen ter wereld. Eerst bouwde hij in Calbuco, een vissersplaatsje. Tijdens de dictatuur van generaal Pinochet probeerde hij zijn mensen te beschermen tegen arrestaties, maar kwam zelf tweemaal in de gevangenis. In 1990 achtte hij zijn werk in Calbuco voltooid. Op zijn 55e koos hij voor een plaats waar geen andere priester wilde zijn: Hornopirén, in het ruige zuiden. Hij begon in een tent, argwanend bekeken door dorpsbewoners. Maar toen hij begon te bouwen aan een huis, kwamen mannen hem helpen, vrouwen brachten eten. Hij bouwde door, aan een kerk, aan huizen voor allerarmsten, scholen, kapellen in kleine dorpen. Hij legde riolering en elektriciteit aan. Richtte een lokale krant op. Hij stimuleerde kippenbedrijven. Hij wil van het Hornopirén Nationaal Park (482 km² regenwoud met bergen, vulkanen en wilde dieren) een toeristische attractie maken. En zo werk scheppen voor zijn parochianen.

‘Padre Antonio’ werd een beroemdheid. Hij werd ereburger van Chili, van Calbuco en Hornopirén. Er kwam een boek over hem ‘La huella de un misionero’ (De voetafdruk van een missionaris). Ook Nederland ontdekte hem door een zesdelige KRO-documentaire van Marga Kerklaan.

Toen we hem vroegen een verhaaltje te mailen om voor te lezen in de kerk, mailde hij eerst: “Ik heb het werkelijk druk: ik moet 26 kapellen bezoeken in een gebied zo groot als Brabant en Zeeland samen. Maar in de komende dagen hoop ik tijd te vinden”. Enkele dagen later stuurde hij onderstaande mail.

Zijn levensmotto is: “La aventura recompensa la fatiga” (Het avontuur maakt de vermoeidheid goed).

Beste Mensen van Boekel. Vanuit het verre en diepe zuiden van Chili voel ik mij gelukkig hartelijke groeten te doen aan het volk van Boekel. Boekel dat betrekkelijk Klein dorp aan de rand van de peel maar nu bekend over heel de wereld want mannen en vrouwen uit Boekel hebben een schitterende en blijde boodschap uitgedragen aan vele landen en volkeren. Een boodschap niet alleen gebaseerd op het geloof in de verrijzenis en de hoop op een nieuw en eewig leven maar ook een boodschap op een beter en gelukkig leven op sociaaleconomisch gebied; bekend onder de naam ontwikkelingswerk. Meer dan 50 mannen en vrouwen zijn uit Boekel vertrokken om die boodschap aan de wereld bekend te maken. Zeker :we kunnen trots zijn uit Boekel te komen. De vraag is :hoe kon dat gebeuren? Allereerst dank aan God om het doen ontwaken van roepingen ook mogelijk dankzij het grote geloof van ons volk. En vooral niet te vergeten onze ouders met hun ijzersterk geloof. Bovendien was daar de roepingenpastoral van de parochie en het vruchtbare milieu van de scholen Sint Jan met zijn onderwijzers en de Meisjesschool met de zusters van Schijndel. Zo groeide het aantal missionarissen verspreid over de wereld. Maar daar bleef het niet bij. Boekel liet hen niet alleen. Vanaf het begin zijn er instellingen gevormd tot steun van de dorpsgenoten in de missie. In het begin de naaiking maar al spoedig was duidelijk dat het probleem niet lag in de kleren. Toen kwam het missiecomité dat een enorme steun is geweest met hun effectieve bijdrage aan het werk in de missie dankzij hun activiteiten zoals de Toermee. Nooit zullen we vergeten wat het missiecomité heeft gedaan voor zoveel mensen in de wereld. In naam van allen onze hartelijke dank Wat mijzelf betreft: ik dank God voor mijn gezondheid. Ondanks mijn 90 jaar (in September) ben ik nog volop actief in mijn grote parochie met 15.000 gelovigen verspreid over een gebied groter dan heel Brabant met 25 kapellen op afstanden van 10 tot 80 km. of 4 uur varen in een moterboot.. Ik ben blij en gelukkig en laat het aan Onze Lieve Heer over hioe lang nog. Ook wil ik de werkgroep feliciteren met het mooie project van een monument om nooit meer te vergeten wat in Boekel is geboren en nu bekend over heel de wereld. Ik herhaal hier opnieuw: we kunnen trots zijn op Boekel en zijn volk

Veel groeten en mijn beste wensen en zegen van Boven special vandaag Pinsterdag: dat we allemaal de gaven van de Heilige Geest mege ontvangen.

Toon van Kessel Missionaris van de Heilige Familie

De mail van missionaris pater Toon van Kessel van 28 mei 2025.